

БЕКІТЕМІН

**Қабылдау комиссиясының төрағасы,
Басқарма төрағасы-Ректор**

С.Н.Идрисов

« 14 » 06 2024 ж.

**«Б01402-Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру
дайындық мұғалімі» білім бағдарламасы бойынша
шығармашылық емтихандар
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Әзірлеушілер:

Кафедра меңгерушісі,
профессор, п.ғ.к.,

А.С.Аралбаев

Аға оқытушы, магистр

Г.Т. Темиргалиева

Аға оқытушы, п.ғ.м.

Э.Т.Джумагельдиев

Қабылдау шығармашылық емтихандарының бағдарламасы «Дене шынықтыру және бастапқы әскери дайындық» кафедра отырысында талқыланды 2024 жылғы «10» 05 №4 хаттама.

Инновациялық білім беру факультетінің ғылыми-әдістемелік кеңесі отырысында бекітілді 27.05.2024ж. протокол №8.

Кафедра меңгерушісі:

А.С.Аралбаев

МАЗМҰНЫ:

1. Жалпы ережелер.....	4
2. Шығармашылық емтиханның тәртібі.....	5
3. I этап – мамандандыру бойынша шығармашылық емтихан.....	5
4. II этап – спорттық ойындар бойынша шығармашылық емтихан.....	7

1. Жалпы ереже

«БВ01402-Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру дайындық мұғалімі» мамандығына күндізгі және күндізгі қысқартылған оқыту бойынша талапкерлерге арналған шығармашылық емтихан тапсыру бағдарламасы

«БВ01402-Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру дайындық мұғалімі» мамандығы бойынша өткізілетін шығармашылық емтихан бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 31 желтоқсандағы № 1545 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы халқының дене дайындығын президенттік тестілеу ережесі негізінде және Білім мекемелеріне оқуға қабылдауды іске асыратын жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім бағдарламаларының типтік ережелеріне сай Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің 31 қазан 2018 жылғы №600. ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің 03.05.2024ж. №212 бұйрығымен енгізілген түзетулер мен қосымшаларды ескере отырып жасақталған.

2. Шығармашылық өткізу тәртібі

Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік орта білімінен кейінгі құжаты бар оқуға түсушілерге «БВ01402-Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру дайындық мұғалімі» мамандығының шығармашылық емтиханы, спорт түрлері бойынша нормативтер (№1-2 кесте) және спорттық ойындар бойынша (№3-4 кесте), бақылау нормативтерін қабылдауды қарастырады.

Барлық шығармашылық емтиханның максималды ұпай саны 100 баллды құрайды. Шығармашылық емтиханды тапсыру 2 күнге бөлінген:

Бірінші күні спорт түрлері бойынша бақылау нормативтері қабылданады. Максималды - 50 ұпай, минималды – 5 ұпай.

Екінші күні спорттық ойындар бойынша бақылау нормативтері қабылданады. Максималды - 50 ұпай, минималды – 5 ұпай.

Талапкер бақылау нормативтерінің барлық түріне қатысуы тиіс.

Талапкер жалпы дене дайындығы бойынша шығармашылық емтиханнан максималды емтиханнан 50 ұпайдан жинай алады.

Талапкердің барлық жаттығу түрінен максималды жинай алатын ұпай саны – 100. Конкурсақ қатысу үшін барлық жаттығу түрінен минималды 10 ұпай жинау қажет, яғни бірінші күні 5 ұпай, екінші күні 5 ұпайдан кем болмау керек. Бірінші күні 5 ұпайдан аз жинаған талапкерге конкурстан шығуға тура келеді. Осылайша спорт түрлері бойынша нормативтер және спорттық ойындар бойынша өткізілген бақылау нормативтерінен 2 күн ішінде жинаған ұпайлары 10 – дан 100 – ге дейін болуы мүмкін.

Шығармашылық емтихан қорытындысы барлық тестінің арифметикалық ортасы бойынша бағаланады.

«БВ01402-Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру дайындық мұғалімі» мамандығына қысқартылған білім беру бағдарламалары бойынша ұқсас мамандыққа түсушілер үшін шығармашылық емтихан тапсыру спорт түрлері бойынша (№5 кесте) нормативтер тапсыру қарастырылады.

Талапкердің барлық жаттығу түрінен максималды ұпай жинау саны – 20.

Конкурсақ қатынасу үшін барлық жаттығу түрінен минималды 5 ұпай жинауы қажет.

Осылайша бақылау нормативінен кейінгі жинаған ұпайлары шамамен 5 тен 20 дейін болуы мүмкін.

ЖАЛПЫ ОРТА, ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК ОРТА БІЛІМІНЕН KEЙІНГІ ҚҰЖАТТЫ БАР ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ «БВ01402-АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ, ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ ДАЙЫНДЫҚ МҰҒАЛІМІ» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

**1 – ші шығармашылық емтихан
Спорт түрлері бойынша нормативтер**

Ұпайлар	Жаттығулар түрлері мен спорттық нәтижелер						
	100 м (сек)		1000 м (мин. сек)	500 м (мин.сек)	Ұпайлар	Күштік гимнастика (қайталаулар саны)	
	Ер адам	Әйел адам	Ер адам	Әйел адам		Ер адам	Әйел адам
15	12,8	15,0	3,20	2,10	20	15	44
14	12,9	15,1	3,22	2,12	19	14	43
13	13,0	15,2	3,24	2,14	18	13	42
12	13,1	15,3	3,36	2,16	17	12	41
11	13,2	15,4	3,28	2,18	16	11	40
10	13,3	15,5	3,30	2,20	15	10	39
9	13,4	15,6	3,32	2,22	13	9	38
8	13,5	15,7	3,34	2,24	11	8	37
7	13,6	15,8	3,36	2,26	9	7	36
6	13,7	15,9	3,38	2,28	7	6	35
5	13,8	16,0	3,40	2,30	5	5	30
4	13,9	16,1	3,42	2,32	4	4	25
3	14,0	16,2	3,44	2,34	3	3	20
2	14,1	16,3	3,46	2,36	2	2	15
1	14,2	16,4	3,48	2,38	1	1	10

Жалпы дене даярлығы бойынша жаттығулар тізімі:

- 100 м. Жүгіру (ерлер, әйелдер);
- 1000 м. (ерлер), 500 м. (әйелдер);
- Күштік гимнастика:
 - Жоғарғы гимнастикалық аспа темірге ілініп тұру жағдайында тартылу (ерлер);
 - Аркада жату арқылы денені көтеру (әйелдер)

Ерлер үшін күш гимнастикасы жаттығуларын орындау шарттары:

- Жоғарғы гимнастикалық аспа темірге ілініп тұру жағдайында тартылу.**

Орындау техникасы. Жүргізуші командасы бойынша талапкер екі иығының шеңберінде аспа темірдің жоғарысынан ұстап (алақандары алға қарайды) екі аяғын жерге тигізбей тіке қолдарымен ілініп тұрады. Содан соң талапкер өзінің максималды мүмкіншілігіне дейін тартылуды бастайды. Дұрыс тартылу саны (талапкердің иегі аспа темірдің үстінде болғанда тартылу дұрыс деп есептеледі).

Әйелдер үшін күш гимнастикасы жаттығуларын орындау шарттары:

- Денені арқасымен жату қалпында 1 мин. көтеру. Талапкер көрпешеде арқасымен бастапқы қалыпта жатады, аяқ 90 градусқа тізе бойымен бүгулі, табанды көмекші бекітеді, қол саусақтары тор секілді бір – біріне кигізулі желкеде тұрады. Тольғымен отыруға дейін жасалған жаттығу саны есепке алынады (дене еденге перпендикулярлы).

Ескерту; 100м.(ерлер,әйелдер) және 1000м.(ерлер) 500м.(әйелдер) жүгіру нормативтері нәтижесінде максималды алатын ұпай сандары 15 + 15. Күштік гимнастика нормативі бойынша максималды алатын ұпай саны 20. Үш норматив нәтижесі бойынша максималды 50 ұпайды құрайды.

**ЖАЛШЫ ОРТА, ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК ОРТА БІЛІМІНЕН KEЙІНГІ
ҚҰЖАТТЫ БАР ЕРЕКШЕ БІЛІМДІ ҚАЖЕТ ЕТЕТІН ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ
«БВ01402-АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ, ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ
ДАЙЫНДЫҚ МҰҒАЛІМІ» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША**

Спорт түрлері бойынша нормативтер
1 – ші шығармашылық емтихан (Жеңіл атлетика, дартс, теннис)

Жаттығулар түрлері мен нәтиже

Ұпайлар	Жеңіл атлетика Жүгіру 800 метр (ер) Жүгіру 400 метр (әйел). Коляскамен жүріп өтуге мүмкіндік беріледі.				Дартс (ұпай саны)		Ұпайлар	Теннис Теннис добын арақашықтығы 4 метр болатын, 1,5*1,5 вквдратқа дәл лақтыру 30 рет (Түсу саны)	
	еркек	әйелдер	еркек	әйел	еркек	Әйел			
	15	2,45	3,15	45	40	20		30	25
14	2,46	3,16	43	38	19	29	24		
13	2,47	3,17	41	36	18	28	23		
12	2,48	3,18	39	34	17	27	22		
11	2,49	3,19	37	32	16	26	21		
10	2,50	3,20	35	30	15	25	20		
9	2,51	3,21	33	28	13	24	19		
8	2,52	3,22	31	26	11	23	18		
7	2,23	3,23	29	24	9	22	17		
6	2,54	3,24	27	22	7	21	16		
5	2,55	3,25	25	20	5	20	15		
4	2,56	3,26	23	18	4	18	14		
3	2,57	3,27	21	16	3	16	13		
2	2,58	3,28	19	14	2	14	12		
1	2,59	3,29	15	12	1	12	11		

1.Жүгіру 800 м (ерлер), 400 м (әйелдер) орындау шарттары. Жүгіру стадионның жүгіру жолдарында орындалады, нәтижесі көрсеткен уақыттарына қарай бағаланады.

2. Допты бастан асыра лақтыру: Орындалу шарты: Таласкер екі аяғын алға жіберіп отырады, допты екі қолымен басынан жоғары ұстап бар екпінімен алға лақтырады. Нәтижесі лақтыру қашықтығымен бағаланады.

3.Теннис орындалу шарттары. Теннис добын алдын ала белгіленген квадратқа 4 м қашықтықтан 30 рет лақтыру шарты қойылады. Нәтижесі квадратқа дәл түсіру санына байланысты бағаланады

Ескерту; 800м.(ерлер),400м.(әйелдер) жүгіру және Дартц лақтыру (ерлер,әйелдер) нормативтері нәтижесінде максималды алатын ұпай сандары 15 + 15. Теннис добын квадратқа дәл лақтыру нормативі бойынша максималды алатын ұпай саны 20. Үш норматив нәтижесі бойынша максималды 50 ұпайды құрайды.

Ұпайлар	Жаттығулар түрлері мен нәтиже						
	Футбол Допты қақпаға түсіру (10 соққы)		Волейбол Дәлдікпен беру, әр 3 аймаққа 3-доптан түсіру. (1-3-6-аймақ)		Ұпайлар	Баскетбол Айып доптарды соғулар (15 доп)	
	еркек	әйел	еркек	әйел		еркек	Әйел
15	10	10	10	10	20	15	12
14	9	9	9	9	19	14	11
13	8	8	8	8	18	13	10
12	7	7	7	7	17	12	9
11	6	6	6	6	16	11	8
10	5	5	5	5	15	10	7
9	4	4	4	4	13	8	6
8	3	3	3	3	11	6	5
7	2	2	2	2	9	4	4
5	1	1	1	1	7	2	3

1. Допты қақпаға түсірудің орындалу шарттары. Допты қақпаға түсіру 16,5 метр қашықтықтан кезкелген тәсіл бойынша орындалады. Талапкерге 15 соққы жасау мүмкіншілігі беріледі. Доп міндетті түрде ауамен ұшып қапы кетпей қақпаға түсу қажет. Жалпы ұпай саны - балл.

2. Орындау шарты Дәлдікпен беру, әр 3 аймаққа 3-доптан түсіру. Допты беруді кезкелген тәсіл бойынша орындауға болады, 9 допты әр аймаққа түсетіндей беру. Әр аймаққа 3 доптан соғылады.

3. Айып доптарын себетке лақтыруды орындау шарттары. Себетке айып доптарын лақтыру бір орында тұру арқылы орындалады. Допты себетке лақтыру кезінде белгіленген сызықтан аспау қажет. Жалпы орындалатын лақтырулар саны – 15. Ұпайлар саны доптың себетке түсуі арқылы саналды.

**ЖАЛПЫ ОРТА, ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК ОРТА БІЛІМІНЕН КЕЙІНГІ
ҚҰЖАТТЫ БАР ЕРЕКШЕ БІЛІМДІ ҚАЖЕТ ЕТЕТІН ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ
«БВ01402-АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ, ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ
ДАЙЫНДЫҚ МҰҒАЛІМІ» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША
II -ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН**

Ұпайлар	Жаттығулар түрлері мен нәтиже						
	Баскетбол Допты екі қолмен кеуде тұсынан жарға лақтыру (15 секунд арасында)		Волейбол Арақашықтығы 2 м болатындай қабырғадағы 1,5 *1,5 квадратқа екі қолмен жоғарыдан беру, шығынсыз 40 сек.		Ұпайлар	Футбол Допты аяқпен қақпақылдау (құлатып алмай орындау)	
	еркек	әйелдер	еркек	әйел		еркек	әйелдер
15	20	15	30	25	20	20	15
14	19	14	29	24	19	19	14
13	18	13	28	23	18	18	13
12	17	12	27	22	17	17	12

11	16	11	26	21	16	16	11
10	15	10	25	20	15	15	10
9	13	9	24	19	13	13	9
8	12	8	23	18	11	12	8
7	11	7	22	17	9	11	7
6	10	6	21	16	7	10	6
5	9	5	20	15	5	9	5
4	8	4	19	14	4	8	4
3	7	3	18	13	3	7	3
2	6	2	17	12	2	6	2
1	5	1	16	11	1	5	1

1. Бакетбол. Допты екі қолмен кеуде тұсынан жарға лақтырудың шарттыры. Допты екі қолмен кеуде тұсынан жарға лақтыру 1,5 метр арақашықтықтан 15 секунд аралығында бір орыннан орындалады. Допты лақтыру кезінде белгіленген сызықтан аспай арақашықтықты сақтау қажет және доп кеуде тұсында тұруы тиіс. Егер де доп құлап қалса, ұпай саналмайды.

2. Волейбол орындау шарты. Волейбол добын белгіленген квадратқа 40 секунд ішінде екі қолымен жоғарыдан жерге түсірмей ұру қажет. Нәтижесі допты жерге түсірмей белгіленген уақытта қанша рет ұруына байланысты бағаланады.

3. Футбол. Допты аяқпен қақпақылдауды орындау шарттары. Қақпақылдау кезінде доп 0,5 метрге көтерілуі тиіс. Тоқтаусыз орындау қажет. Допты аяғымен құлатусыз қақпақылдау реті есепке алынады. Доп жерге құлаған кезден бастап санақ аяқталады.

«БВ01402-АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ, ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ ДАЙЫНДЫҚ МҰҒАЛІМІ» МАМАНДЫҒЫНА ҚЫСҚАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ БОЙЫНША ҰҚСАС МАМАНДЫҚҚА ТҮСУШІЛЕР ҮШІН ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

Спорт түрлері бойынша нормативтер

Кесте 5

Ұпайлар	Жаттығулар түрлері мен спорттық нәтижелер					
	100 м (сек)		1000 м (мин. сек)	500 м (мин.сек)	Күштік гимнастика (қайталаулар саны)	
	Ер адам	Әйел адам	Ер адам	Әйел адам	Ер адам	Әйел адам
20	12,8	15,0	3,20	2,10	15	44
19	12,9	15,1	3,22	2,12	14	43
18	13,0	15,2	3,24	2,14	13	42
17	13,1	15,3	3,36	2,16	12	41
16	13,2	15,4	3,28	2,18	11	40
15	13,3	15,5	3,30	2,20	10	39
13	13,4	15,6	3,32	2,22	9	38
11	13,5	15,7	3,34	2,24	8	37
9	13,6	15,8	3,36	2,26	7	36
7	13,7	15,9	3,38	2,28	6	35
5	13,8	16,0	3,40	2,30	5	30
4	13,9	16,1	3,42	2,32	4	25
3	14,0	16,2	3,44	2,34	3	20
2	14,1	16,3	3,46	2,36	2	15
1	14,2	16,4	3,48	2,38	1	10

Ескерту: Талапкер мамандық бағытын өзі таңдап бір норматив тапсырады